

Azərbaycan-Almaniya iqtisadi əlaqələrinin bünövrəsi 200 il əvvəl qoyulub

Almaniya Azərbaycanın Avropada ən vacib siyasi-iqtisadi tərəfdaşlarından biridir. Üstəlik, bu ölkə Avropa İttifaqının (Aİ) Şərqi Avropa ölkələri ilə sıx əməkdaşlığını nəzərdə tutan "Şərq Tərəfdaşlığı" (ŞT) təşəbbüsünün fəal müdafiəçisi və təşviqatçısıdır.

Xatırladaq ki, Avropa İttifaqının (Aİ) "Şərq Tərəfdaşlığı" (ŞT) təşəbbüsü 2009-cu ilin mayında Praqada keçirilən seminarla Polşa və İsveç tərəfindən irəli sürülmüşdür. ŞT təşəbbüsü Avropa Qonşuluq Siyasəti çərçivəsində Şərq Tərəfdaşları kimi istinad edilən Azərbaycan, Gürcüstan, Ermənistan, Ukrayna, Belarus və Moldovanın Aİ ölkələri ilə mövcud əməkdaşlığının ikitərəfli gücləndirilməsini və çoxtərəfli formatda davam etdirilməsini ehtiva edir.

Bu baxımdan Azərbaycanın malik olduğu iqtisadi imkanlar Almaniya ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafında mühüm rol oynayır. Almaniya Azərbaycanı Cənubi Qafqazda vacib tərəfdaş kimi qəbul edir, ölkəmizin regionda lider mövqeyini, həmçinin beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində suverenliyini və ərazi bütövlüyünü tam dəstəkləyir. Bu da o deməkdir ki, Azərbaycanla Almaniya arasında iqtisadi əlaqələr kifayət qədər inkişaf edib. Ticarət dövriyyəsi genişləniib, qarşılıqlı ixrac artıb. Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatına görə, təkcə bu ilin yanvar-fev-

ral aylarında Azərbaycanın Almaniya ilə ticarət dövriyyəsinin ümumi dəyəri 2024-cü ilin eyni dövrünə nisbətə 2,8 dəfə artaraq 485,3 milyon dolları üstələyib. Azərbaycandan Almaniya-ya ixracın dəyəri 284,9 milyon, Almaniya-ya isə Azərbaycana idxalın dəyəri 200,4 milyon dollar olub. 2025-ci ilin ilk iki ayının nəticələrinə görə, ölkənin ümumi ticarət dövriyyəsinə Almaniya ilə ticarətin payı 5,45 faiz təşkil edib ki, bu da bir il öncəki göstəricidən 2,1 faiz çoxdur.

Əslində, xalqlarımız arasında iqtisadi əlaqələrin dərin tarixi kökləri var. XIX əsrdə bir qrup alman ailəsi Azərbaycan ərazisinə köçərək burada üzümçülüyn və şərəbcılığın inkişafında mühüm rol oynayıb, eləcə də iqtisadiyyatın digər sahələrinin inkişafına böyük töhfə verib. Azərbaycanda ilk alman koloniyası Yelenendorf Gəncədən 7-8 kilometr aralıda - Xanarxlar deyilən kənddə (indiki Göygöl şəhərində) salınıb. Sonradan isə Gəncədən 35 kilometr şimal-qərbdə yerləşən indiki

Şəmkir torpaqlarında Annenfeld adlı ikinci koloniya yaradılıb. Bir müddət sonra almanlar bu ərazilərdə yayılaraq Gəncə və Qazax qəzalarında Georqs-feld (Şəmkirin Çinarlı qəsəbəsi), Alekseyevka, Qrünfeld (Ağstafanın Həsənsu kəndi), Ayxenfeld (Şəmkirin İrmaşlı kəndi), Traubenfeld (Tovuz şəhəri) və Yelizavetinka (Ağstafa şəhəri) kimi yeni koloniyalar salıblar. Hazırda bu ərazilərdə, sözün yaxşı mənasında, hələ də alman izləri açıq-aydın görünür.

Bu gün Almaniya şirkətlərinin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda aparılan bərpa-quruculuq işlərində iştiraka maraq göstərmələri və bununla bağlı müraciət etmələri də yəqin ki, həmin tarixi bağlılıqdan irəli gəlir. Bəlkə də Bakı ilə Mayns, Sumqayıt ilə Lüdviqsafen şəhərlərinin qardaşlaşmasının kökündə də 200 il əvvəlin köçü dayanır. Hazırda bu şəhərlər arasında sırf "qardaşlaşmış şəhərlər" kontekstində əlaqələr qurulub. Azərbaycanla Almaniya arasında birbaşa ikitərəfli səmərəli daşınması hava nəq-

liyyatı vasitəsilə təmin olunur. Azərbaycan Hava Yolları Bakı-Berlin, Almaniyanın "Lufthansa" aviaşirkəti isə Frankfurt-Bakı marşrutu üzrə uçuşlar həyata keçirir. İki ölkə arasında yük daşımaları isə həm hava, həm də dəniz və avtomobil nəqliyyatı vasitəsilə həyata keçirilir.

Almaniya Xəzər regionuna, xüsusən Azərbaycanın iqtisadi resurslarına təkcə maraq göstərmir, həm də Avropa İttifaqı çərçivəsində maliyyə dəstəyi verir və birgə beynəlxalq layihələrdə iştirak edir. Təsədüfi deyil ki, Almaniya regiondakı heç bir dövlətlə Azərbaycanla olduğu qədər geniş spektrli iqtisadi əlaqələr qurmayıb. Bu özünü onda göstərir ki, Almaniyanın MDB məkanında Rusiyadan sonra ikinci Xarici Ticarət Palatası yalnız Azərbaycanda təsis olunub. Ticarət və İnvestisiyalar üzrə Almaniya-Azərbaycan yüksək səviyyəli İşçi qrup 2011-ci il mayın 5-də təsis edilib. 2012-ci il noyabrın 12-də isə Bakıda Almaniya-Azərbaycan Xarici Tica-

rət Palatası açılıb. Almaniya Azərbaycanın xarici ticarət dövriyyəsində aparıcı ölkələr arasında səkkizinci yerdədir.

Bu gün iki ölkə arasında enerji sahəsində də əməkdaşlıq dinamik inkişaf edir. SOCAR və Almaniyanın "Uniper" şirkəti hələ 2013-cü ildə uzunmüddətli qaz tədarükü haqqında müqavilə imzalayıblar. 2020-ci il dekabrın 31-dən "Cənub qaz dəhlizi" Azərbaycan təbii qazını İtaliyadakı qəbul nöqtəsi vasitəsilə Avropa İttifaqının bazarına çatdırır. "Uniper" şirkəti Avropa bazasında təbii qazın əsas alıcılarından biridir. Bu, şirkətin ən uzunmüddətli (2020-2045) qaz alışı layihəsidir. Bundan başqa, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən alman şirkətləri bərpaolunan enerjinin inkişafı layihələrinə də maraq göstərirlər. Almaniyanın "Berlin Wind" şirkəti tərəfindən Xızı rayonunun Yeni Yaşma və Şurabad qəsəbələrinin ərazisindəki 50 MVt-lıq "Yeni Yaşma" Külək Elektrik Parkında yenidənqurma işləri aparılıb və 2018-ci il oktyabrın 11-də parkın açılışı olub.

Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayerin Azərbaycana səfər etməsi də onu göstərir ki, Azərbaycanla Almaniya arasında münasibətlər yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyacaq, bir sıra sahələrdə əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi üçün əlverişli imkanlar yaranacaq.

**Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"**